

A TENGERPART

Társadalmi, közgazdasági és tengerészeti napilap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Riva Szápary, Adria-palota. Telefon 224. szám.	Előfizetési ár: Égész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor. Félévre . . . 12 kor. Egy óra . . . 2 kor. Egyes szám ára 8 fillér.	HIRDETÉSEKET a kiadóhivatal mérsékelt áron számít. Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 30 fillér. —
--	---	--

LEGUJABB.

— Táviratok és telefon-hírek. —

A politikai helyzet.

Az általános választójog.

Budapest, szept. 4. A szövetkezett ellenzék vezérlőbizottsága holnap értekezletet tart, amelyen hír szerint foglalkozni fog az általános választójog kérdésével. **Bánffy Dezső** báró és **Vázsonyi Vilmos** indítványt terjesztenek az értekezlet elé. Híre jár, hogy a függetlenségi párt is tesz indítványt. **Andrássy Gyula** gróf ma Budapestre érkezett. Képviselői körökben azt beszélnek, hogy **Andrássy Gyula** gróf a vezérlőbizottság holnapi értekezletén állást fog foglalni a választójog általánosítása ellen.

Justh Gyula ünneplése.

Battonya, szept. 4. A polgárság tegnap **Justh Gyula** képviselőházi elnök tiszteletére lakomát rendezett, amelyen **Kossuth Ferencz** is megjelent több függetlenségi képviselő társaságában. Az első pohárköszöntőt **Návay Lajos**, a battonyai kerület országgyűlési képviselője mondta **Justh Gyulára**, aki válaszában kijelentette, hogy a képviselőház elnöki székébe nem fogja bevinni a politikát és a tanácskozás szabadságát meg fogja védeni minden támadás ellen, akár jóléről, akár alulról jöjjön is az. Ezután **Kossuth Ferencz** kö-

szöntötte fel **Justh Gyulát**, azt fejtegetve, hogy a képviselőház elnökének kötelessége a nemzet mellett állást foglalni. Beszédét azzal végezte, hogy reméli, a király végre is meg fog érteni bennünket.

Kristóffy — képviselőjelölt.

Resicsa, szept. 4. **Arvamescu** Pachomius, a bogsáni választókerület volt országgyűlési képviselője, aki mandátumáról lemondott, tegnap bucsuzott el választóitól. Utódául **Kristóffy József** belügyminisztert ajánlotta, akit az egybegyűlt választók erre egyhangulag kikiáltottak jelöltnek. Az ellenzék jelöltje **Pannajoth Mihály** bankigazgató.

Verekedés a szocialisták és függetlenségek között.

Nagyenyed, szept. 4. Tegnap délután itt szocialista gyűlést tartottak, melyen **Patai Gyula** kolozsvári kiküldött beszéde közben a jelenvolt függetlenségi pártiak óriási lármát csaptak. Erre a szocialisták és függetlenségek közt véres verekedés támadt, amelynek a rendőrség vetett véget.

Az orosz-japán békekötés.

A békeszerződés aláírása.

Portsmouth, szept. 4. A békeszerződést valószínűleg holnap fogják aláírni. Ha addig a szükséges okmányok elkészülnek.

A csár hadseregéhez.

Szent-Pétervár, szept. 4. A csár e hó elsején táviratot intézett **Linevics** tábornokhoz, melyben közölte vele, hogy a békét megkötötték. A távirat egyúttal utasításokat is tartalmaz a fegyverszünetre vonatkozólag. A csár megköszöni a hadsereg önfeláldozó és bátor magatartását, amit a csapatokkal közölni fognak.

As elégedetlen japánok.

Róma, szept. 4. A **Tribuna**-nak jelentik Tiencsinből tegnapi kelettel: Az Oroszországnak tett engedmények miatt az elégedetlenség Japánországban olyan nagy, hogy forradalom kitörésétől tartanak. Tokióban már forradalmi jellegű tüntetések voltak. A táviródrótokat elvágják, úgy hogy a hírek valóságát nem lehet ellenőrizni.

A német-keletafrikai lázadás.

Berlin, szept. 4. A felkelés Német-Keletafrikában egyre nagyobb mérvet ölt; a lázadók a minap ismét három német telepet támadtak meg. A telepeseknek, egy apácza kivételével, kinek sorsáról semmit sem tudnak, sikerült elmenekülniök.

A pestis.

Zanzibár, szept. 4. Zanzibárban több pestismegbetegedés fordult elő. Tíz bennszülött pestisben meghalt.

„A TENGERPART” TÁRCZÁJA.

A modell.

Irta: **Randal T.**

Morrison Edna kisasszony, a Nelson-színház kiváló és ünnepezt primadonnája bosszusan ugrott fel a székről és a füzetet, melyből a szerepét tanulta, dühösen a földhöz vágta.

— Teljesen képtelen vagyok, hogy a helyes hangot eltaláljam. Ujra és újra azon kapom magamat rajta, hogy természetellenes vagyok és túlzásokba esem. A hírlapok dicsőhimnuszokat írnak az én nagy művészetemről és hatalmas alakító képességemről és ime, most kislát, hogy képtelen vagyok egy nyomorral küzdő szegény leány szerepét megjátszani.

Idegesen nevetett és az előtte álló nagy tükörbe tekintett és hosszasan elmerült gyönyörű alakja szemléletében.

— Persze, — folytatta mintegy mentegődözve, — nem is lehet az, hogy hangjában és arczában érzett bánatot és valódi szenvedést tudjon kifejezésre hozni az, aki a bánatot sohasem ismerte és az élettel küzdenie sohasem kellett.

Ekkor kinyújtotta mindkét karját és pajkosan grimaszokat csinált magának a tükörben.

Kopogtak és az ajtón **Lucie**, a szobaleány dugta be a fejét.

— Nagysága kérem, egy hölgy van odakint, a nagyságával szeretne beszélni.

— Senki számára nem vagyok itthon, — szölt **miss Edna** szigoruan.

— De a kis **miss Bell** az . . .

— **Miss Bell**? . . . bocsássza be.

Bell Henderson szerepmásoló volt a Nelson-színházban és sokszor megfordult a primadonnánál, ha az igazgató valami fontos üzenetet küldött neki.

Lucie eltűnt és egy kis sovány, fekete ruhába öltözött leány lépett be a szobába.

— Üljön le, **Henderson** kisasszony, valamit hozott talán az igazgatótól? — kérdezte a szép színésznő.

— Nem.

A leány sápadt arca sirásra állt és az ajka idegesen rángatózott.

— Beteg talán kisasszony? — kérdezte a művésznő szánakozó hangon. — Olyan beteges színe van.

— Oh nem, kedves **Morrison** kisasszony, de, de . . .

— No csak ki vele.

— Az édesanyám olyan sokáig volt beteg és minden keresetem az orvosságokra ment el, most pedig az orvost és a házbért kellene fizetnem, de nincsen pénzem és nem is tudom, hogy honnan veszek.

Szavai zokogásba fultak és csak kis vártatva birta folytatni:

— Nagy szükségemben tehát arra gondoltam, hogy ön, kisasszony, aki mindig jóságos volt velem szemben . . . talán most is segíteni fog rajtam, amiért is . . .

— Mennyire van szüksége? — kérdezte **miss Morrison** elérzékenyülve.

— Százötven koronára, — felelte a leány remegő, alig hallható hangon.

A színésznő kicsiny íróasztalához ment és kinyitotta annak egyik fiókját, amelyikben a pénzt szokta tartani. A keze már a pénzen volt, mikor egyszerre mást gondolt, becsukta a fiókot és a leány elé állt. Arcza hideg és szigorú volt, nagy kék szemével pedig fürkészőleg kutatta a leány tekintetét.

— Sajnálom, kisasszony, — szölt rideg, szivtelen hangon, — de most nekem sincsen pénzem. De különben is, ha jól emlékszem, én már adtam egyszer magának száz koronát és azt még a mai napig sem fizette vissza.

A leány sápadt arca egyszerre vörös lett ezektől a szavaktól és a szemében szokatlan fény villant föl.

— Igaza van, kisasszony, — felelt szégyenkezve, — de mikor ön nekem azt a pénzt adta, a visszafizetésről nem szólt semmit . . . de eddig még különben sem fizethettem volna vissza.

— Nem fizethette volna? — szölt a színésznő hidegen. — Hiszen sokat keres a másolásokkal és ha egy kicsit takarékosabb volna . . .

Égő város.

Konstantinápoly, szept. 4. Drinápoly elővárosában tűz ütött ki, amely óriási pusztítást vitt végbe. Eddig ezerkétszáz ház égett le.

Víz alá került város.

Frankfurt, szept. 4. A *Frankfurter Zeitung*-nak jelentik Sanghaiból tegnapi kelettel: Pénteken éjjel a tájfun okozta óriási hullámcsapások a városban nagy károkat okoztak. A kikötőbe vivő utakat és a raktárakat *elborította a víz*. Sok kínai dzsunka legénységével együtt elsüllyedt.

KÜLÖNFÉLE.

A tegnapi uszóverseny.

A *Fiumei Atletikai Klub* tegnap, vasárnap délután ötödfél órakor tartotta meg első uszóversenyét a cantridai fürdőben. Minthogy ez nemcsak a klub, hanem egyáltalán Fiume első uszóversenye volt, igen nagy érdeklődés mutatkozott az érdekes küzdelem iránt. A versenynek szép idő kedvezett. Körülbelül hét-nyolczszáz főnyi közönség gyűlt össze a verseny színhelyén, köztük feltűnően sok hölgy. Képviselve voltak ugyszólván az összes sportegyletek és számos abbáziai fürdővendég is volt jelen.

A verseny intézősége következőképpen alakult meg:

A versenybíróság elnöke: *Wolf Jenő*, az I. Wiener Amateur-Schwimm-Club elnöke. Tagok: *Mozog István* tanár (Fiumei Torna-Egyesület), *Kiener Antal* (Wiener Amateur-Schwimm-Club), *Hais Bernát* (Quarnero evezősegylet), *Hromatka Adolf* (Liburnia evezősegylet), *La Guardia Fierello* (Fiumei Atletikai Klub). Versenyintéző: *Springer S. J.* Czélbírók: *Kertész I.* és *Taubner Sándor*. Indító: *Morini Salvatore*. Időmérők: *Schön Dezső* és *Fablonsky József*. Versenyjegyző: *Schönmann Ferencz*.

Az 50 méter hosszú pályán a versenyek a következő eredménnyel folytak le:

A leány sovány termete kiegyenesedett és nagy kék szemei szokatlanul villogtak.

— Bocsásson meg, Morrison kisasszony, védekezett a kis másolóleány remegve, — de emiatt nincs joga önnek engem elítélni. Sajnálom, hogy kéréssel terheltem a kisasszonyt és egyszersmind ígérem, hogy tőlem telhetőleg rajta leszek, hogy a kölcsönözött pénzt minél előbb visszafizessék. Isten önne! Morrison kisasszony.

Szól és kissé megbiccentve a fejét, távozott.

Miss Morrison az egész beszélgetés alatt a leányt figyelte, annak hangját és arckifejezését tanulmányozta, akit, hogy olyan szomorúan és megsértve távozott, kedve lett volna visszahívni és a pénzt odaadni neki.

De csak nem tette.

Arczáról már eltűntek a szigorú, kemény vonások, tekintete szelid és jóságos lett, mint rendesen lenni szokott és azok a nagy, szürke szemek önkéntelenül is könnyekkel teltek meg.

— Szegény leány, — sóhajtott föl meghatóttan, — hadd menjen csak, nem hívom vissza. De fogadom, hogy gondom lesz rá, mert ő nekem sokkal nagyobb szolgálatot tett, mint én tehetnék neki.

Ekkor fölvette a földről a füzetet és tanulni kezdte szerepét.

Egy hét múlva Morrison Edna kisasszony fényes sikert aratott a szükséggel és nyomorral küzdő szegény kis boltosleány szerepében.

Ez az este egyike volt a legdicőségeseb-

1. *Megnyitó verseny*, 50 méter. Versenyzők: *Stöger Ottó*, *Klein József*, *Lengyel Lajos*, *Diamant Miksa* és *Hajnal Emil*. Első: *Lengyel Lajos*, 33 másodperc; második: *Diamant Miksa*.

2. *Buvaruszsás*. Versenyzők: *Tänzer Tivadar*, *László János*, *Pinatti Miklós*, *Duimich Henrik* és *Dubravcich Miklós*. Első: *Duimich Henrik*, 44 másodperc; második: *László János* és *Pinatti Miklós*, 32 másodperc.

3. *Főverseny*, 100 méter (2 hossz). Versenyzők: *Lengyel Lajos* és *Diamant Miksa*. Első: *Lengyel Lajos*, 1 perc 33 másodperc.

4. *Vendégek versenye*, 200 méter (4 hossz). Versenyzők: *Pinatti Miklós* és *Ebert Antal*. Első: *Ebert Antal*, 3 perc 35³/₅ másodperc.

5. *Hátország*, 50 méter. Versenyzők: *Tänzer Tivadar* és *Diamant Miksa*. Első: *Diamant Miksa* 1 perc ³/₅ másodperc. Ezt a versenyt keresztezés miatt megismételték.

6. *Fü-verseny*, 50 méter. Versenyzők: *Eugelsberg Rezső*, *Deák Sándor*, *Tänzer Andor*, *Korach Aladár*. Első: *Eugelsberg Rezső*, 50³/₅ másodperc; második: *Korach Aladár*.

7. *Záróverseny*, 400 méter (8 hossz). Versenyzők: *Mathiasko Károly* és *Lengyel Lajos*. Első *Lengyel Lajos*, 8 perc.

— **A Kereskedelmi és Magántisztviselők Egyesületének** igazgatósága elhatározta, hogy a tagok összetartásának fokozása céljából havonként kétszer összejövetelt tartanak, amelyeken az osztályukat érdeklő kérdéseket fogják megvitatni. Ez összejöveteleket minden hónap első és harmadik csütörtökjén fogják megtartani. Az első összejövetel e hó 7-én este kilencedfél órakor lesz az egyesület helyiségében. Az igazgatóság felhívja az egyesület tagjait, hogy e társas összejöveteleken minél számosabban jelenjenek meg. Egyben tudatja az igazgatóság a tagokkal, hogy október elsejével megnyílnak a nyelvi és egyéb szaktanfolyamok, még pedig magyar, olasz, horvát, német, angol és francia nyelvi, könyvtiteli, vasuti díjszabási és gyorsírási tanfolyamok. Az igazgatóság ugyancsak október elsejével egy továbbképző tanfolyamot létesít, melyben a német nyelvet, könyvtitelt, kereskedelmi számtant és kereskedelmi ismereteket fogják tanítani. A tanítás olasz nyelven

beknek, melyeket valaha elért, soha annyi virágot, soha annyi tapsot nem kapott, mint ez alkalommal.

És másnap reggel az ünnepelt, hires primadonna a következő levelet küldte a kis Bell Hendersonnak, a szegény másoló leánynak:

Kedves kis Bell kisasszony!

Sietek önnek köszönetet mondani azért a nagy sikerért, amelyet tegnap este arattam, mert tudja meg, kis barátnóm, hogy azt önnek, csupán önnek köszönhetem. Ez talán kissé valószínűtlennek látszik, de mégis ugyan. Azon a napon ugyanis, amikor hozzám jött, hogy segítséget kérjen tőlem, éppen a szerepemet tanultam, de képtelen voltam a helyes hangot eltalálni és magamat a szerepbe beleélni. Mondhatom, valóságos küzdelem akkor önmagammal, mégsem sikerült. És amikor éppen oda akartam adni a pénzt, akkor hirtelen az az ötletem támadt, hogy magam használok föl szerepembe eleven modellnek. A többi tudja, hogy mi történt.

Amíg azonban mint művésznek hangjának árnyalatait és arckifejezéseit tanulmányoztam, mint ember nagyon sokat szenvedtem, hogy kétségbeesésében nem lehettem segítségére.

Bocsásson meg ezért nekem, Bell kisasszony! Ide mellékelve küldök egy 500 koronáról szóló csekket, csekély viszonzásául annak a nagy szolgálatnak, amelyet nekem tett. Fogadja tőlem szívesen.

Igaz hive
Morrison Edna.

történi és tisztviselők fogják végezni. Aki a jelzett tanfolyamban részt akarnak venni, minden este héttől nyolczig az egyesület helyiségében jelentkezhetnek, ahol minden bővebb felvilágosítást is megkaphatnak.

— **A monitorok gyakorlatai.** Az ó-budai hadikikötőben felszerelték a *Szamos*, *Lajtha*, *Kőrös* és *Maros* monitorokat és az őrző hajót, amelyek pénteken délután *Lusich* Károly sorhajóhadnagy vezetésével lementek a fővárosba s a tabáni rakodóparton vetettek horgonyt. A hajók kikötésének nagy nézőközönsége volt. A hajók vasárnap a Dunaföldvár és Paks közötti folyamszakaszra mentek, ahol a lovassággal, hidászokkal és gyalogsággal kombinált gyakorlatokat végeznek. A hadihajók négy napig gyakorlatoznak, azután visszatérnek a fővárosba.

— **Osztrák kivándorlóhajó vízrebocsátása.** Az Egyesült osztrák tengerhajózási társaság új hajóját, a *Sofia Hohenberg*-et, mely kivándorlók szállítására épült, tegnap délután 11 óra 49 perczkor bocsátották vízre az Osztrák Lloyd trieszti arzenáljában. A vízrebocsátás körülbelül 40 perczig tartott s a hajó a nagy lendület folytán mintegy 200 méterre uszott el a vízrebocsátás helyétől. Jelen voltak a vízrebocsátásnál a hatóságok tejei, a polgármester, a hajóstársaságok igazgatósága, *Fedina* ellentengernagy és nagyszámu előkelő közönség. A keresztelés szertartását *Nagl* dr. püspök végezte. A keresztanyai tisztet *Hohenberg* Zsófia hercegnő képviselében *Hohenlohe* hercegné teljesítette. Az új hajó hossza 110, szélessége 14.63 méter, magassága 8.55 méter; tonnataralma 5300. A hajó gépe 3000 lóerejű; sebessége 14 mérföld óránként. A hajó 1300 harmadosztályu utast vehet föl és villamos világításra van berendezve. Ez a legelső ilyenmű hajó, mely Triesztben épült. Az új gőzös még november vége előtt indulásra kész lesz.

— **Horák Ede ügye.** Az elhunyt *Tóth Géza* Adria-igazgató családjánál alkalmazva volt nevelő, *Horák Ede* dr. ügyéről, akit tudvalevőleg lopás gyanuja miatt letartóztattak, a *Pesti Hírlap* a következőket írja:

Szombaton ez ügyben érdekes mozzanat történt. Horák Ede dr. védője, *Gál Jenő* dr. ügyvéd, sürgős kérvényt adott be a vizsgálóbíróhoz, amelyben kijelenti, hogy védené szembesítenni kívánja magát özv. *Tóth Gézá*-néval. A védő ezt a kívánságot azzal okolta meg, hogy az egyedül jogosított sértett, özv. *Tóth Gézá*né, Horák ellen eddig egyáltalán nem tett feljelentést s így mindaddig, míg özv. *Tóthné* hiteles alakban Horák megbüntetését nem kívánja, nincs is helye bünvádi eljárásnak. A feljelentést a családtagok nevében *Szamoto* Zsigmond dr., az elhalt igazgató veje és *Tóth Elemér* dr., fia nyújtották be s *Tóthné* részéről csak egy fürdőhelyről érkezett távirat fekszik az iratoknál, melyben tudomásul veszi fiának, illetőleg vejenek ez ügyben tett lépéseit. Kifejezetten azonban Horák megbüntetésére iránt indítványt nem tett. A másik ok, amely miatt a védő a szembesítést kívánja, Horák részéről történt az a kijelentés, hogy ő csak a sértett jelenlétében hajlandó vallomást tenni, mert kizártnak tartja, hogy az ő ártatlanságát özv. *Tóth Gézá*né meg ne erősítse. Horák azt vallja, hogy *Tóth Géza* családjának tagjai azért gyűlölik őt, mert ő fedezte fel urnője előtt *Bacsa* Szidónia lakóhelyét, ahol azután *Tóth Géza* ismert tragédiája bekövetkezett. *Csopey* Dénes vizsgálóbíró a védő kérelmének helyt adott s úgy özv. *Tóth Gézá*né, mint *Bacsa* Szidóniát a szembesítés eszközlése végett kedre megidézte.

— **Tifuszjárvány Buccariban.** Mint Buccariból jelentik, ott erős tifuszjárvány dühög, különösen a város felső részében. A betegségnek az egészségtelen ivóvíz az okozója. Eddig *száztíz* megbetegedés történt. Sokan el is haltak a betegségben.

— **A kerületi betegsegélyző pénztár** jelentése a múlt hétről a következő: Tagok száma a hét elején 8448; belépett a hét folyamán 402 új tag, kilépett 435 tag. A hét végén maradt 8415 tag. A betegek száma a hét elején 162 volt. A hét folyamán 128 betegséget jelentettek be; az orvosi kezelés alatt állókból 86 meggyógyult. A hét végével 204 tag áll orvosi kezelés alatt. Haláleset nem fordult elő. Az elmúlt héten összesen 2305 korona 26 fillért fizetett ki a pénztár a beteg tagoknak.

— **Rejtelmes család.** A vasuti árupénztárnál elkövetett csalás egyre rejtelmesebbé válik. Az *Union* vegyészeti gyár hivatalnokai, *Maser* Modeszt kihallgatásánál előadta, hogy mikor ő átadta a pénztárosnak az utánvételi elismervényeket, senki sem volt jelen a hivatalos helyiség előszobájában és így azokat senki sem láthatta. *Dolinay* Mihály pénztáros pedig a csalást elkövető egyénről semmi közelebbi leírást nem adhat, mert nem is nézte meg. A nyomozás erőlyesen folyik.

— **Automobil és bérkocsi összeütközése.** Tegnap délután öt órakor egy automobil a Scarpa-téren összeütközött a 79. számú bérkocsival, melyben egy nő ült, aki az összeütközés következtében kibukott a kocsiból. A nőnek nem történt baja, a kocsi azonban megsérült. Az automobil tulajdonosa, *Brandel* Henrik a kocsisnak tíz korona kártérítést fizetett. A dolgot a helyszínén megjelent rendőr feljelentette.

— **Japánba akart kivándorolni.** Szombaton este félnyolc óra után *Tarkó* János békési illetőségű 17 éves fiatalember az Adamich-mólónál öngyilkossági szándékkal a tengerbe ugrott. Két halász azonban kihuzta az életuntat, kit egy közelben levő rendőr a mentőállomásra kísért, ahol a megfelelő ápolásban részesítették. *Tarkó* előadta, hogy öt nappal ezelőtt érkezett Fiuméba azzal a szándékkal, hogy Japánba vándorol ki. Minthogy azonban erre nem nyílt alkalma és pénze is elfogyott, elkeseredésében véget akart vetni életének. A kalandos fiatalembert haza fogják toloncolni.

— **Leugrott az emeletről.** Szombaton éjjel félüzenkét órakor a szusáki rendőrséget értesítették, hogy egy fiatal munkás a Dorotea-utca 8. számú házának első emeletéről leugrott. Minthogy a ház egy dombon épült, körülbelül 22 méter magasságról esett le a szerencsétlen az utcára. A segélyül hívott mentők az eszméletlenül elterülő embert hordozóágyon a kórházba szállították. Az öngyilkosjelölt *Stelicsek* János szentmihályi illetőségű, 26 éves kőműves, aki az igazságügyi palota építésénél van alkalmazva. Az öngyilkosság okát nem tudni, mert *Stelicsek* sérülései következtében nem tud beszélni. Felgyógyulásához, minthogy belső sérüléseket is szenvedett, kevés a remény.

— **Lövöldöző kőműveslegény.** *Superrina* János 18 éves kőművest tegnap este kilenc órakor *Muggia* rendőr San Caterina helységben letartóztatta, mert három társával összeveszván, előrántotta revolverét és lövöldözni kezdett. A golyók szerencsére senkiben sem tettek kárt. A lövöldöző kőműveslegénytől, akit ezért meg fognak büntetni, a rendőr a revolvert elvette.

— **Orfeum a De la Ville kávéházban.** Szeptember elseje óta a *De la Ville* kávéházban egy fővárosi orfeum társaság tart esténként előadást *Grossmann* József és *Maurice* Károly kedvelt kómikusok igazgatása alatt. A gondal összeválogatott társaság mulattató előadásai minden este nagy közönséget vonzanak a helyiségbe. A kacagató humoru két igazgatón kívül kedveltje a közönségnek *Tamássi* József magyar dalkómikus is. *Fréd Pierre* fejszámoló-művész bámulatos képessége ezen a téren meglepő. A társaság nőtagjai: *Hopp* Jolán, *Schrammel* Mirzl, *Rozitta* Róza, *Györffy* Ida és *Turcsányi* Duczika énekesnők és tánczosnók szintén nagy tetszést aratnak. A programmban magyar számok is sűrűn fordulnak elő és minden este két bohózat kerül színre.

KÖZGAZDASÁG.

— **Uj osztrák hajóstársaság.** Triesztből jelentik, hogy a *Gerolimics* C. lovag és társa örökösei lussinpiccolói hajótulajdonos cég hat millió korona alaptőkével részvénytársasággá alakult át. Az alaptőke huszonöt millió koronára emelhető fel. Az átalakulás az Osztrák hitelintézet védnöksége alatt történik. Az alaptőke 15.000, egyenkint 400 koronás részvényből áll. A vállalat jelenlegi tulajdonosainak elővételi jog van biztosítva az új részvényekre. Az új részvénytársaság székhelye Trieszt lesz.

— **A trieszti arzenál sorsa.** Triesztből jelentik: Az Osztrák Lloyd igazgatóságának minapi ülésében az arzenál üzemének további fenntartása fölött tanácskoztak. Szóba került az a terv is, hogy a hajógyárat felszárítják és csak egy javítóműhelyet tartanak üzemben. Az igazgatótanács végre arra az álláspontra helyezkedett, hogy az arzenál üzemét egyelőre fentartja abban a feltevésben, hogy a kormány megfelelő építési jutalmakat engedélyez, továbbá, hogy az arzenált fokozatosan újjalakítják, hogy a jövőben az eddigieknél kedvezőbb üzleti eredmények legyenek elérhetőek. Az ülésen elhatározták egy 8500 tonnás hajónak építését. Az új hajó a keletázsiai forgalmat fogja szolgálni.

— **Az Osztrák Lloyd és a dél-afrikai vasúttársaság.** Triesztből jelentik: Az Osztrák Lloydnak sikerült a dél-afrikai központi vasúttársasággal egyezséget kötni, amely szerint egyenes összeköttetés lesz a Johannesburgból minden hó 2-án elinduló és Lourenzo-Marquesben minden hó 3-án délután négy óra harmincz perczkor megérkező luxusvonatok és az Osztrák Lloyd ezen a napon induló hajói között, még pedig olyképpen, hogy az utasok a vasuti kocsiból azonnal átszállhatnak a hajóra. E kedvezményt Dél-Afrikában csak azok az utasok élvezhetik, akik Fokvárosban szállanak hajóra és az Unio-Cap hajóstársaság hajóin utaznak. Azok az utasok is, akik Lourenzo-Marquesbe Lloyd-gőzössel érkeznek, egyenes összeköttetésre találnak Dél-Afrika belsejébe. Ezenkívül a Lloyd a dél-afrikai vasúttársasággal az iránt is megegyezett, hogy az utasok rendelkezésére külön étkezőkocsi álljon. A dél-afrikai vasúttársaság ez előzékenysége következtében, mivel más rendes vonal utasainak a hajó és vasut közötti direkt összeköttetés kedvezményét nem nyújthatja, a személyforgalmat az Osztrák Lloyd ezekben az országokba és onnan vissza a jövőben még inkább fogja emelni.

Nyilt-tér.*)

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására adni, hogy a *Riva Szápáryn a volt Sonnenschein-féle vendéglőt* átvettem és azt a hó 10-étől kezdve, teljesen újjalakítva, tovább vezetem. Vendéglőm czime

Magyar vendéglő,

amint az minden ízében magyaros is lesz, miáltal nemcsak az itt élő és átutazó magyarok egy régi kívánsága nyer kielégítést, de mélyen tisztelt olasz és horvát ajku honfitársainknak is alkalmuk nyílik az igazi magyaros konyha izletességével megismerkedni.

Kitűnő bor, a hirneves kőbányai polgári sör és egyéb vendéglői czikkek frissen és figyelmes kiszolgálásban — olcsó áron — kerülnek m. t. vendégeim elé. Abonnenseket készséggel fogadok és biztosítom eleve őket megelégedésükről.

A fiumei n. é. közönség szives pártfogását kéri

kiváló tisztelettel

Hirth Pál, vendéglős.

U. i. Pompás berendezésű butorozott szobák, kilátással a tengerre, jó kiszolgálással rendelkezésre állanak.

*) E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Szerkesztői üzenet.

Erdeklődő Fiume. A *Voce del Popolo* mai cikkének teljesen igaza van, csak hogy a lap megjegyzései nem bennünket illetnek, hanem a másik helybeli magyar napilapot. Természetes, hogy kizárólag magyar műsossal az illető dalesarnok még nem tudna városunkban megélni és jogosan mondja az olasz lap, hogy furcsa következetlenség, egy kétnyelvű magyar-német dalesarnokot „germanizálás” miatt megtámadni és ugyanakkor egy idegen czégnél elejétől végig német nyelvű, ríkító színű reklámlapját csatolni a lap ugyanazon számához.

Idegenforgalom Fiumében.

Ma érkezett idegenek:

De la Ville szálloda. Nosztopi Vinceze Tab. — Paschafon G. Zára. — Rinda Ferencz, Blanzér Dezső, Batyhay Péter, Unger Ferencz, Goldstein Félix, Glassi Gusztáv és felesége, Saborszky János, Beck Rudolf, Sprauer Lipót, Kohn Alfonz, Schleicher Ferencz Bécs. — Sztőlősi Zsigmond, Ritter Ágoston, Simon Árpád, Stadler Károly Budapest. — Habascharus B. Trieszt. — Cebro Gusztáv és felesége Szeged. — Ladis R. és felesége Varsó. — Petrovics Miklós Pádua. — Munk Tivadar, Glinsky Hermann Lemberg. — Berzovics Sándor Temesvár. — Pfeiffer Jenő, Gehler V. Drezda. — Collet D. Lugos. — Komanelli G., Oblack J. Laibach.

Hungária szálloda. Kvasnieka Jenő Szerajevó. — Rousen Ferencz, Velis Lajos Trieszt. — Stark Frigyes, Sontag Lajos né Budapest. — Haál Kálmáné Rákosliget. — Spiro Móríczt Torontál. — Rutan Adolf Bécs. — Tustellen E. München. — Kappstein Károly, Schmidt H. Berlin. — Váczy Imre, Szívós Mihály, Ujváry István, Hajós Henrik, Godra János, Kemény Móríczt, Guttenberg Pál Budapest. — Rodner Zsigmond, Lahainer Ferencz, Weiss Vilmos Bécs. — Kral Nina, Markovics Mária Szerajevó. — Rötter Károly Budapest.

Kikötőnk forgalma.

Erkezett:

Szeptember 2-án.
Giuseppe Corvaja, olasz lobogó alatt, tonnatartalma 1079, kapitány Corrao, Marseilléből.

Szeptember 3-án.

Juno, osztrák lobogó alatt, tonnatartalma 1033, kapitány Bianchi, Triesztből.

Szeptember 4-én.

Epidauero, osztrák lobogó alatt, tonnatartalma 1422, kapitány Autich, Methilből.

Indult:

Szeptember 2-án.

Adria, magyar lobogó alatt, tonnatartalma 707, kapitány Brazzoduro, Tangerba.

Szent István, magyar lobogó alatt, tonnatartalma 1376, kapitány Poschich, Glasgowba.

Ettore, osztrák lobogó alatt, tonnatartalma 1194, kapitány Grando, Triesztbe.

Helios, osztrák lobogó alatt, tonnatartalma 1188, kapitány Ivellich, Triesztbe.

Andalusian, angol lobogó alatt, tonnatartalma 1142, kapitány Singleton, Liverpoolba.

Szeptember 3-án.

Albania, osztrák lobogó alatt, tonnatartalma 100, kapitány Manikovich, Cattaróba.

Adria

magyar királyi tengerhajózási részvény-társaság tengeri forgalma.

Erkezett:

Szent István szeptember 3-án Fiuméből Triesztbe.

Kolozsvár szeptember 2-án Cardiffból Velenczébe.

Szent László szeptember 4-én Marseilléből Fiuméba.

Tisza szeptember 4-én Genuából Nápolyba.

Zrinyi szeptember 4-én Marseilléből Genuába.

Indult:

Andrássy szeptember 4-én Barcelonából Valenciába.

Balaton szeptember 4-én Fiuméből Rozenba.

Lederer Sándor szeptember 4-én Fiuméből Valenciába.

Kassa szeptember 4-én Bariból Triesztbe.

Mátyás király szeptember 3-án Palermóból Nápolyba.

Stefánia szeptember 3-án Havreből Cardiffba.

Buda II. szeptember 3-án elhaladt Gibraltárnál Antwerpen felé.

Főszerkesztő:

Szemerjai Kovács Zoltán.

Felelős szerkesztő:

Murai Jenő.

Kiadótulajdonos:

„Unio” könyvnyomdai műintézet.

De la Ville szálló „Gyógyszertár alla Salute“

— Erzsébet-téren, az Adria palotával szemben. —

Dr. A. Mizzan

„Petrosol“ hajviz biztos hatása. — El-tünteti a fejkorpát, puhítja a hajat és erősíti a hajgyökereket, megakadályozza a hajhullást és az őszülést.

Egy üveg ára 2 kor.

„Fenyőerdő illat“. Ezen illatnak széjjel fű vása által a légszervekre oly kellemes és jó hatású fenyő illatot nyerjük. — Desinficiálja és ozondússá teszi a levegőt. *Nélkülözhetlen minden háznál*, különösen beteg- és gzer-mekszobákban.

Egy üveg ára 1 kor. 80 fill.

Ma és mindennap
Nagy nemzetközi művész-előadás:

HOPP JOLÁN

excentrique a „Fővár. Orfeum“-ból.

ROSA ROSITTA

átváltozó táncosnő a „Ronacher“-ból.

GYÓRFFY IDA

a magyar subrettek csillaga.

! FRED PIERRE !

a világ leghiresebb számoló művésze, va-lamint a többi szerződötett erők fellépte.

5 férfi és 5 nő. - Naponta két bohózat.

Kezdeté 8 1/2 órákor

Számos látogatást kérnek

Grossmann és Maurice
igazgatók.

Első fiumei magyar
szobafestő és fénymázoló.

Vállal minden e szakmába vágó munkát a legjutányosabb árak mellett Szigoru pontosság és kiváló szakértelem.

A n. é. közönség b. pártfogását kéri

Altberger Ignác

Via Germania 1. ajtó 7.

Használt tankönyvek a
legolcsóbb árban.

Zanutel A. és Társa

könyvkereskedésében

VIA ADAMICH (a Lloyd szálloda mellett)

új és régi tankönyvek kaphatók, melyeknek előírás szerinti kiadásai-ért felelősség vállalatik.

Könyvjegyzékek ingyen.

Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban

A Monarchia
Elsőrangú
Czementgyárainak

kizárólagos elárusítói Horvát-Szlavonország és Fiume részére
BRAUN BERNARDO ÉS TÁRSA

FIUME

Telefon 528. sz. — Sürgőnyezim: Bernardo-Fiume.

Elismert kitünőségű Portland- és Ro-man-czement szállítása a mai piaczí árákon alul.

Építőmestereket

Beton- építővállalkozókat

Czementáru-gyárosokat és

Építőanyag - kereskedőket

saját érdekükben kérjük, hogy jövő évi szükségletük beszerzése előtt várják be őszi látogatásunkat, minthogy módunkban lesz 1906-ra rendkívül kedvező kö-téseket felajánlani.

Zongoraleczkéket

házban és házonkívül ad

POPPER IDA okleveles

zongoratanító. — Via Gisella 6. II. em.

„Adria“ magyar kir. Tengerhajózási részvénytársaság. - Fiume.

FIUME - NEWYORK

közvetlen összeköttetés Éjszak - Amerikával

a „Cunard Line“ angol hajózási társaság gőzöseivel. Vezérigazgatóság a magyar korona országai részére: „Adria“ m. kir. tengerhajózási r. t.

III. osztályú menetjegyek

Fiumétól Newyork-ig

beleértve a hajón való étkezést és a kétnapos ellátást Fiumében

180 korona.

Legközelebb gőzösök indulnak:

„Ultonia“ szept. 7-én.

„Slavenia“ szept. 21-én.

A fiumei kivándorlási iroda (Via del Pino 8.) készséggel és díjtalanul szolgál mindazon fölvilágosítással, melyre a kivándorolni szándékosoknak szükségük van.